

เรื่อง ประวัติอำเภอบ้านตาก

รายละเอียด

อำเภอบ้านตาก สันนิษฐานว่าเป็นตัวเมืองตากเดิม เป็นเมืองหน้าด่านสำหรับป้องกันข้าศึกศัตรูมาแต่ดึกดำบรรพ์ ตั้งอยู่บนดอยเล็ก ๆ ลูกหนึ่ง ปัจจุบันคือบ้านท่าพระธาตุ หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะตะเภา อยู่ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำปิง ต่อมาสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา แห่งกรุงศรีอยุธยา ได้ย้ายเมืองตากจากที่เดิมมาอยู่ที่ตำบลปามะม่วง อำเภอมืองตาก และในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ย้ายเมืองตากไปอยู่ที่ตำบลระแหง อำเภอมืองตาก ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิง ซึ่งเป็นที่ตั้งตัวจังหวัดตากในปัจจุบันนี้

เมื่อได้ย้ายเมืองตากไปตั้งที่ใหม่แล้ว ไม่อาจทราบได้ว่า สภาพของเมืองตาก เดิมจะมีฐานะเป็นอำเภอดำบลหรือหมู่บ้าน แต่พอจะมีหลักฐานว่า ที่ว่าการอำเภอบ้านตากได้ตั้งขึ้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง ในท้องที่หมู่ที่ 8 ตำบลตากตกในปัจจุบันเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2438 ถึง 2440 โดยมี หลวงพรหมสุภา (นายโต กาญจนสุด) เป็นนายอำเภอกคนแรก มีพื้นที่ทำการปกครองรวมทั้งท้องที่อำเภอสามเภาในปัจจุบันเข้าไว้ด้วย ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2475 ทางราชการได้ยกฐานะตำบลสามเภาขึ้นเป็นกิ่งอำเภอกขึ้นกับอำเภอบ้านตาก และทางราชการได้ยกฐานะกิ่งอำเภอสามเภาขึ้นเป็นอำเภอสามเภาในโอกาสต่อมา เมื่อปี พ.ศ. 2501

ในปี พ.ศ. 2445 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมายังตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 9 ตำบลตากตก สภาพตัวอาคารที่ว่าการอำเภอในสมัยนั้นเป็นบ้านไม้เรือนไทยทรงปั้นหยา คับแคบ ไม่สามารถที่จะขยายให้เพียงพอกับประมาณงานและเจ้าหน้าที่ได้ ในปี พ.ศ. 2451 ทางราชการจึงได้สร้างอาคารที่ว่าการอำเภอบ้านตากขึ้นใหม่ ในที่ดินด้านใต้ ใกล้กับที่ว่าการอำเภอหลังเดิมเป็นอาคารไม้ชั้นเดียว ตามแบบของ ทางราชการ ส่วนเรือนไม้เดิมใช้เป็นบ้านพักของนายอำเภอต่อไป

ครั้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2505 พลเอกถนอม กิตติขจร (ยศในขณะนั้น) รองนายกรัฐมนตรีและประธานคณะกรรมการพัฒนาภาคเหนือ พร้อมด้วย นายพ่วง สุวรรณรัฐ ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้มาตรวจราชการ เห็นว่าอาคารที่ว่าการอำเภอบ้านตากมีสภาพคับแคบและชำรุดทรุดโทรมมาก ต้องใช้ไม้ค้ำยันเกรงว่าอาจจะเกิดอันตรายแก่เจ้าหน้าที่และประชาชนที่มาติดต่อราชการได้ จึงสั่งให้รื้อถอนโดยรับว่าจะสร้างใหม่ในโอกาสต่อไป จึงได้ทำการรื้อถอนและ ได้อาศัยหอประชุมอำเภอ “ราษฎร์อุทิศ” เป็นที่ทำการชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ต่อมา กรมการปกครองได้อนุมัติเงิน จำนวน 300,000 บาท เพื่อก่อสร้างที่ว่าการอำเภอใหม่ แต่เมื่อได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริเวณที่ว่าการอำเภอเดิมนั้น มีอาณาบริเวณคับแคบ มีเนื้อที่ประมาณ 7 ไร่ และที่ดินเป็นรูปเสี้ยว ด้านหน้าติดกับถนนริมแม่น้ำปิง ด้านหลังติดลำห้วยตาก ไม่สามารถจะขยายให้กว้างขวางสร้างความเจริญและตกแต่งให้บังเกิดความสง่าสวยงามสมกับเป็นสถานที่ราชการสำคัญของอำเภอได้ ประกอบกับการไปมาติดต่อราชการในสมัยนั้น ไม่มีทางคมนาคมที่จะติดต่อกับจังหวัดได้ จำเป็นต้องใช้เรือข้ามแม่น้ำปิงไปยังฝั่งตะวันออก

ซึ่งมีรถยนต์ผ่าน ทำให้เสียเวลาไม่สะดวกรวดเร็วและเสี่ยงอันตราย ด้วยการมองอนาคตที่จะให้เกิดความเจริญแก่ท้องถิ่น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การปกครอง การปราบปรามโจรผู้ร้าย และการติดต่อราชการเกิดความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น นายสุรินทร์ จำปาทิพย์ นายเขียว พรหมรอง นายจำนงค์ สมอคำ และนายอำนาจ ยมเกิด ได้ยื่นความจำนงว่า จะจัดหาที่ดินให้กับทางราชการเพื่อสร้างที่ว่าการอำเภอ สถานที่ราชการอื่นๆ และบ้านพักข้าราชการให้จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่ประมาณ 34 ไร่เศษ ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก อยู่ริมถนนพหลโยธิน (สายเดิม) ตรงหลัก กม. 442 อำเภอได้พิจารณา แล้วเห็นชอบกับข้อเสนอดังกล่าว จึงรายงานให้จังหวัดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ครั้นเมื่อปี พ.ศ. 2506 กระทรวงมหาดไทยได้อนุมัติให้สร้างที่ว่าการอำเภอบ้านตาก ในที่ดินแปลงที่ นายสุรินทร์ จำปาทิพย์ กับพวกได้เสนอให้ เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อเดือนมิถุนายน 2506 สร้างแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม 2506 ได้กระทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2506 โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด (ร.ต.ท. ระดม มหาศรานนท์) เป็นประธานในพิธี ใช้เป็นสถานที่ราชการต่อมาจนทุกวันนี้ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 ตำบล 66 หมู่บ้าน 2 เทศบาล 7 อบต. มีประชากร 47,037 คน เป็นชาย 23,300 คน หญิง 23,773 คน มีพื้นที่ทั้งหมด 993 ตร.กม.

คำสำคัญ : ประวัติอำเภอบ้านตาก

ที่มา : <http://www.tak.go.th/history.htm>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2018-08-15

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=665&code_db=610001&code_type=TK005